

§ 54 Begravningsamfälligheter

PER LINDBERG:

Ordförande, ledamöter! Jag talar för utskottet och yrkar alltså bifall till utskottets förslag. Motionären till motionen 2013:35 lyfter en viktig fråga. Det är viktigt att hitta former för samverkan inom begravningsverksamheten mellan pastorat, till exempel inom samma kommun. Det kan också finnas andra behov som när det gäller krematorieverksamhet. Denna samverkan gör ju då, att partiell samfällighet naturligtvis är en modell här. Det här förslaget som nu ligger finns det emellertid mycket goda skäl för att avslå. Det är Kyrkorättsutskottets yttrande som sammanfattar dessa argument på ett utmärkt sätt.

Att införa möjligheten till partiella samfälligheter betyder en omfattande ändring i kyrkoordningen. En sådan ska inte genomföras utan remissförfarande och beredning. Sedan händer det mycket inom begravningsverksamheten nu. Vi har ett riksdagsbeslut, vi får en enhetlig begravningsavgift för alla inomkyrkliga begravningshuvudmän som införs den 1 januari 2016. Det finns ytterligare regeringsutredningar i ärendet och även inomkyrkligt händer mycket. Därför är det alltså inte självklart att motionärens förslag kan stå sig över tid. Sedan är det också det tredje argumentet, ett färdigt förslag till kyrkoordningstext som ska föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. Kyrkorättsutskottet pekar där på ett antal brister i texterna. Det gäller begreppsapparaten och hänvisningsbestämmelserna, till exempel. Detta gör sammantaget, att förslaget inte kan bifallas. Med det här starka avstyrkandet från Kyrkorättsutskottet kan vi bara konstatera, att det inte är möjligt att gå motionären till mötes.

Bifall till utskottets förslag om avslag på motion 2013:35.

STAFFAN HOLMGREN:

Herr ordförande! Jag har inte något yrkande i det här ärendet. Efter att ha varit med många år i kyrkomötet och lämnat många motioner är man ganska luttrad av att få avslag på dem.

Motion 2013:35 har egentligen tillkommit för att trycka på att det ska hända någonting i den här frågan. Jag tycker att kyrkostyrelsen har varit väldigt långsam och osäker och inte agerat så som man borde göra. Det började redan när begravningsutredningens betänkande kom och man där föreslog, att man skulle ha gemensam begravningsavgift i en kommun. Det var ett alldeles utomordentligt bra förslag. Dels gick det samhället till mötes att utjämna begravningsavgiften, dels hölls det inom en rimlig territoriell gräns, där man skulle kunna samverka utan att vara tvungen att lägga ihop. Kyrkostyrelsen trodde i sin naivitet att staten skulle bry sig om när kyrkan sa nej till en strukturförändring. I stället fick vi detta mycket olyckliga beslut i riksdagen om gemensam begravningsavgift. Jag förstår inte. Jag har läst hela riksdagsdebatten och begriper inte, att inte enda riksdagsman kunde inse vilken risk det är med en gemensam begravningsavgift. Det kan riskera att ta död på all rationaliseringsverksamhet inom begravningsidan. Det kommer att vara kostnadsdrivande. Det kom dessutom att höja kyrkoavgiften på många håll, ganska kraftigt också.

Under tiden hade den Wergerska utredningen kommit som öppnade för samverkan. Han hade tre olika förslag, obligatorisk samverkan och frivillig samverkan. Kyrkostyrelsen förväntades ju då snabbt få ut detta på remiss, så att man skulle kunna yttra sig och få ett förslag till kyrkomötet. Nej, vad gör kyrkostyrelsen? Man säger att nu gör vi ingenting. Vi får se vad riksdagen gör. I det läget tycker jag det fanns anledning att lyfta upp den Wergerska utredningen i den del där det handlade om frivillig bildning av partiella samfälligheter. Jag tror

det behövs ökad samverkan även om man har gemensam begravningsavgift. Det är viktigt att man inte stoppar upp i rationaliserings- och effektiviseringsarbetet. Det arbetet skulle man kunna göra i ökad samverkan i en kommun. Om det skulle bli en uppsplittring av pastorat i Göteborgs nuvarande kyrkliga samfällighet hör det också till saken, att det måste komma till någon form av samverkansform. Det är helt orimligt att slå sönder kyrkogårdsförvaltningen i Göteborg. Om inte det kommer något sådant förslag, tror jag man kommer att överväga att försöka lämna ifrån sig begravningsverksamheten till kommunen i Göteborg, så att det blir som i Stockholm och man därmed får en fortsatt enighet.

Jag är väldigt besviken på Organisationsutskottet. Trots att jag vet att det skulle bli avslag, hade jag ändå förväntat mig en liten blomma till begravningen. Det är ju en angelägen uppgift att se på strukturen och samverkansmöjligheterna i kyrkan. Nu sa visserligen utskottets företrädare att det var ett angeläget ärende, men då kunde man väl ha skrivit en rad om det i stället för att bara ta upp Kyrkorättsutskottets slag i huvudet och säga att vi tycker som Kyrkorättsutskottet att detta bara är avslag. På den punkten är jag väldigt besviken på utskottet. Det här är faktiskt en fråga för framtiden.

Inget yrkande. Tack.

PER LINDBERG (REPLIK):

Från utskottets sida kan jag väl hålla med om det sista. Vi borde ha bifogat en krans.

BRITT LOUISE AGRELL:

Jag har inget annat yrkande än utskottets förslag. I bakgrundsteckningen redovisas på ett förtjänstfullt sätt vad som hänt som påverkar det här ärendet, men jag vill särskilt ta upp fråga om hanteringen av Wergers utredning, *Samverkansformer för begravningsverksamheten*.

Jag tycker det var olyckligt, att man inte skickade ut utredningen på remiss tillsammans med lagrådsremissen om gemensam begravningsavgift. Den var redan offentlig för samtliga begravningshuvudmän, som också förväntade sig ett förslag till årets kyrkomöte i enlighet med kyrkomötets beslut 2012. Då hade begravningshuvudmännen fått möjlighet att uttala sig om behovet av och möjligheter till samverkan, något som oavsett gemensam begravningsavgift fortfarande kvarstår, vilket motionären också mycket riktigt påpekar. Man kan givetvis samverka utan partiella samfälligheter. Det är bara det problemet att det innebär, att man måste betala moms mellan varandra, vilket är en viktig kostnadsfördyrande aspekt, som bekant.

I styrelsens beslut 2013:05 sades det att den skulle bereda frågan vidare och avvakta att remittera utredningen. Observera ordet avvakta. Kyrkostyrelsens AU har den 30 augusti 2013 beslutat att uppdra till generalsekreteraren att ta fram en uppdragsbeskrivning till en utredning om begravningsfrågorna. Utredningen ska beakta beslutet om gemensam begravningsavgift och kyrkomötets beslut om strukturfrågorna. Jag utgår ifrån att man då också kommer att ta upp frågan om behovet av och möjlighet till samverkan.

Jag är övertygad om, att det skulle gagna begravningsverksamheten om man då får möjlighet till samverka i partiella samfälligheter. Det behovet måste vara överordnat det man tidigare sagt som skäl mot partiella samfälligheter, att det skulle krångla till kyrkans organisation. Det finns en stark önskan om detta bland dem som är engagerade i begravningsverksamheten i Svenska kyrkan och det bör vi i det beslutande organet absolut ta hänsyn till. Tack.

STAFFAN HOLMGREN:

Först vill jag bara tacka Per Lindberg som föredragande för utskottet för kransen. Det var ju glädjande att det blev en hel krans. Då kan man skicka den vidare till kyrkostyrelsen och hoppas att de skyndar på den kompletterande utredning som man nu har tillsatt och att det sedan kommer att hända någonting. Den positiva saken vill jag ändå göra. Även om jag i fortsättningen inte är med i kyrkomötet lovar jag, att jag ska sitta hemma och titta på er och se om det händer något.

Sedan hoppas jag alla noterar, att Britt Louise Agrell och jag var helt överens i denna framåtsyftande liberala fråga.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 92.